

СЕН. ГОР ПРОПОНУЄ ПРИПИНІТИ НАЗЕМНІ АТОМОВІ СПРОБИ

Вашингтон. — Демократичний сенатор Алберт Гор, член комісії для справ атомової енергії і член американської делегації на женецьку конференцію для припинення експериментальних ядерних вибухів, після свого приїзду з Женеви відбув у Білому Домі нараду з президентом Айтенгавером. У 45-хвилинний розмові з Президентом сен. Гор поінформовав його про стан і вигляд женецької конференції й ознайомив його із своєю пропозицією в справі припинення наземних атомових експериментальних вибухів. Згідно з пропозицією сен. Гора, З'єднинені Держави повинні перейняти в ціл ділячці ініціативи і припинити на протязі років всі наземні ядерні спроби, обмежуючись тільки до переводжування ядерних спроб під землею, під водою або понад землею атмосферою. Таке припинення наземних ядерних досвідів виключило б загрозу заміччування земної атмосфери атомовою радіацією й ініціативу в цьому напрямку ЗДА змогли б використати пропагандивно для скріплення своєї моральної позиції в світі і для опрок-

нення совєтських закидів, що атомові експерименти ЗДА є загрозою для безпеки і здоров'я людства. През. Айтенгавер поставив з увагою до пропозицій сен. Гора і прохав його приготувати в цій справі окремий подрібний меморандум. На думку сен. Гора американська ініціатива в напрямі припинення наземних ядерних спроб може бути тек виходом із тієї безвихідної ситуації, в яку зайшла женецька конференція внаслідок небажання представників Совєтського Союзу погодитися на міжнародну інспекцію ядерних досвідів. Совєтська будімо дуже принципова і найдалі йдуча пропозиція припинити взагалі всі ядерні досвіди має на меті перешкодити З'єдниненім Державам в розвитку малої тактичної атомової зброї. Згідно із заявою сен. Гора, висловленою ним під час зустрічі з журналістами після відбутої наради з през. Айтенгавером, ЗДА продовжуватимуть підземні, підводні і понадатмосферні ядерні досвіди аж до часу, поки Совєти не погодяться на запропоновану Заходом ефективну міжнародну систему інспекції атомових досвідів.

Президент виїжджає до Джорджії на відпочинок

Вашингтон. — Секретар Білого Дому Джеймс С. Гарті повідомив, що президент Айткенбер разом із своєю дружиною в четвер або п'ятницю, 20 або 21 листопада від'їде до Огесті в Джорджію на відпочинок. Невідомо, як довго Президент буде відпочивати в Огесті, тільки певним є, що він там буде відзначати "День Подяки", який припадає на 27-го листопада. Передбачають, що відпочинок триватиме коло 10 днів. Під час поїздки в Огесті, куди Президент щорічно відїжджає крім 1955-го року, коли він був хворий, — від до полудня працює, а після обіду відпочиває, граючи в гольф. Президент мешкає в катедрі, який знаходиться на терені гольфового клубу "Огесті". Гарті сказав, що, здається, Президент не відбуде пресової конференції в сенсативу з огляду на свій візиту на відпочинок.

Урядовий економіст про поліпшення економіки і погіршення ситуації фермерів

Вашингтон. — Шеф прибуткового відділу в департаменті сільництва Натан М. Коффі заявив на конференції в справі рілльничих виглядів, що в найближчому році передбачається поване поліпшення економіки країни з одночасним зменшенням фермерських прибутків. Коффі сказав, що вже тепер збільшилися прибутки консю-

Торнадо, сніговії і зливні дощі в середніх стейтах країни

Кензас Сіті, Міссурі. — Цього року прийшла зима до середніх степів, хоч до астрономічної зими ще більше як один місяць. Торнадо, глибокі сніги та зливи дощі спричинили смерть 7-ох осіб, поранили кільканадцятьох, а дола 27 осіб досі не є відомою. Десять осіб зазісипані снігом, чекають на рятунку. Над степом Колорадо пропав знаменитий літак із залогою 2-ох осіб. У об'їзді Дакотат апав сніг на 16 осіб, в Арізони на 5 чоловік. В Монтані температура апала до 16 ступнів нижче зера, а в Крегу, Колорадо, до 3 нижче зера. Торнадо і буревії віяли в Тексасі, Оклагомі, Кензасі і Міссурі. 2 осіб, які полювали на оленів із трудом втекли перед повістю недалеко Фрімонту, Міссурі, де впродовж однієї години апало 11 чоловік дощу. Арізони зазісипані шляхи снігом, в якому с зазісипані люди між ними 3 сквати, яких снігові зловляла під час прогулянки в гори.

В АМЕРИЦЕ

● 14-го листопада памі Азенгавер відзначила в Вілму Дюї 62 роковини з дня народження в колі своєї шалювочної родини. Присутні були також її чотири онуки: 10-річний Дейвід, 8-річний Варбабара Аніа, 6-річний Сасальма і 2-річна Мері Джейн. За це перед членами спільнотанкських жинки вшукуючи памі Азенгавер на своєму прийнятті, подарували їй срібку тарілку на сендвич, прикрашену золотими візерунками. Сня першої лейд, майор Джан, не міг особисто її поздоровити, бо відбував інспекцію військових баз в Європі.

Европі.

■ У державному резерваті в Аранзасі (Тексас) нараховано 32 американських біло-чорних журавлів. Щість цих птахів живе в зоопарках, так, що в ці-

Це нібито спричинилось до того, що республіканці програли вибори. Супроти цього закид Ніксом становиться, ще не забрав

СЕН. Л. ДЖОНСОН СТВЕРДЖУЄ ПЕРЕД ОН ЄДНІСТЬ ЗДА ЩОДО ПЛАНЕТАРНИХ ОБШИРІВ

Об'єднані Нації. — Лідер демократичної більшості в Сенаті, сен. Ліндон Б. Джонсон з Тексасу, виступає на 81-членній Політичній Комісії Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй промовою в користь резолюції 20-х держав, що пропонує встановити окремому Комісії Об'єднаних Націй для студій проблем сферичного обшчу, включно із студіями проблеми „власності" надземних просторів; ця Комісія повинна б в 1959 році скласти звіт про виконання проведених спосіб праці наступній Генеральній Асамблеї. Засадничий тенор резолюції вільних держав той, що сферичні простори мусять бути виняті з-під військових цілей та служити тільки мирним цілям. Совети противляться тій резолюції, зголосивши йтишу владу, яка м.б. забороняє користування заморських базами, вистрелювання в атмосферу пробних військових ракет і т. д. Сенатор Джонсон не входить в деталі пропозиції Америки і інших 19 співспонзорів, тільки підкреслює важодіяльність американського становища. Він заявляє, що ані в уряді, ані між урядом і Конгресом, ані між американськими партіями немає розбіжностей у підході до проблеми міжпалатних просторів, як до таких, що повинні служити виключно тільки мирним цілям. Він закликає Об'єднані Нації, щоб вони виявили в цій справі ту самодіяльність.

**ОДИНАДЦЯТЬ ОРГАНІЗАЦІЙ
УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ В НЬЮ ЙОРКУ
ВЛАШТУВАЛИ СПІЛЬНИЙ ФЕСТИВАЛЬ**

Нью-Йорк. — Одинадцять орг. української молоді в Нью-Йорку, що весною 1957-го року створили спільну Координаційну Комісію при місцевому Комітеті Об'єднаних Американсько-Українських Організацій, влаштували минулої неділі, 16-го листопада, спільний концерт, що відбувався в майже заповненій залі Джуніор Гай Скул у рамках запланованого з кінцем року вистави Другого Фестивалю Молоді. Дотеперішня програма Фестивалю включала головне змагання в різних ділянках спорту, про що вже були повідомлення в „Свобо-ді“. Програму недільного концерту відкрив коротким словом Комітет Об'єднаних Організацій п. Іван Вилик, виголошував недовго о. Т. Міценчука, голову Координаційної Комісії Організацій Молоді, до якої входять: „Зарево“, Ліга Української Католицької Молоді, СУМА, МУН, ОДУМ, ТУСМ, УСГ, Український Спортивний Клуб, Український Студентський Клуб, Пласт і Т-во Української Православної Молоді. Усі ці організації, при співпраці УМІНституту, були й організаціями та виконавцями фестивалю і концерту. Після відкриття концерту слово англ. мовою виголосив Петро Кузьма, голова Ліги Української Кат. Молоді, а мистецьку програму виконали: танцювальна група Ліги УКМолоді під проводом І. Шарабери, форте-

піянове сольно сумівки Вол. Цісника, фортепіянове сольно учениці УМІ Мотрі Тимочко, скрипковий квартет учнів УМІ Ігора Стеценка, Олі Кіричак, Романа Хоманчука і Андрія Керода, танковий квартет сумівки Дарії Гези, Люби Невран, Стефанії Масної і Лесі Фаталюк, скрипков. ансамблі УМІ під проводом проф. Вол. Цісника, танцювальна група Ліги УКМолоді під проводом Д. і В. Салабуни, сопраново сольно ОДУМівки Людмили Яценко, фортепіянове сольно проф. Полєвського, ескіз у виконанні Юрія Мисулєнка, В. Гадука з Ліги УПрав. Молоді та З'єднани Хоря „Молода Україна“ під керівництвом М. Колодія. Програма вистави проводив Ів. Кущенчук, виключаючи також призначення та передачу спортивних і мистецьких нагород. Спортивні нагороди, які вручав Роман Лисиняк, одержали: дівочі дружини УСК, Пласту і Студент. Громади (студентки і пластуни), а чоловічі дружини: УСК, СУМА і Пласт. Поодиногим змаганням - переможцям роздалися золоті, срібні і бронзові медалі. Перехідну мистецьку нагороду УНСюбу вручив гол. передсідник Дмитро Галичич Смичковому Ансамблеві УМІНституту під проводом проф. Вол. Цісника за найкраще виконану „Дітучу Симфонію“ Гайдая. З нагоди фестивалю Координаційна Комісія опублікувала однодівку „Сд-ність“.

СОЮЗОВІ ДНІ В ЯНГСТАВН, ОГАЙО

Янгстаун, Огайо. — Минула субота й неділя, 15 й 16 листопада 1958 р. були, справжніми союзними днями для української громади в Янгстауні. В суботу відбулися в Союзному Домі округні збори Відділу УНСоюзу з Янгстауну і сусіднього Кембелла. На чисті Відділів цього чималоого союзного центру взяли участь у зборах п'ять Відділень, приславши багатьох своїх делегатів. Поza ними на зборах було багато членів УНСоюзу, зокрема жіноцтва. Збори відкрив і ними проводив п. Михайло Мушинський, представник найбільшого місцевого Відділу 230. Секретарювала секретарка 348 Відділу пані Марія Стахура. У зборах взяв участь д-р Ярослав Падох, головний секретар УНСоюзу, який реферував організаційні справи, а зокрема великі зміни, що їх ввела в забезпечення ділянку УНСоюзу його остання конвенція, яка продовжила вік осіб, яких можна забезпечити до 65 року, піднесла внеску забезпечення до 50,000 а в деяких випадках до 100,000 доларів, яка ввела наймодерніші роди забезпечення, а саме забезпечення хворобове й акцидентне та подвійне забезпечення до 60 року життя й ін. Приявний на зборах кол. радн. із сестри Огайо, п. Д. Шмагала говорив про потребу постійної організації місцевих Відділів УНСоюзу й збори схвалили в скорому часі утворити округний комітет Відділів УНСоюзу в Янгстауні, Кембеллі і околиці взявши за основу правилник, підготовлений головною канцелярією УНСоюзу. На другий день, в неділю в тій самій залі відбувся зворушливий „союзний день пам'яток", вшануванням 348-ми Відд. УНСоюзу ім. Ольги Барсараб. У бенкеті взяли участь представники всіх союзних відділів та майже всіх місцевих організацій. Вузкі стіни бенкетової залі не могли помстити всіх учасників бенкету. Це свято відзначила представниця 348-го Відділу п-ні Марія Чернега, яка, привітавши гостей, передала слово секретарці того Відділу п-ні Марії Стахура. Після слова цих двох головних організаторок бенкету, керму бенкету перебрав п. Михайло Ярощ, вшанувавши союзний й громадський діяч Янгстауну з-поміж тут народженого покоління. Після його промови промовляли представник мей-ора Янгстауну, керівник міського правного бюро п. Фелікс Майка, о. Орест Балабан, який раніше посвятив Іху й перемішав молитву, й головний промовець д-р Ярослав Падох, який говорив про довгий шлях будови громадського життя в Америці та особинно, яку в тій будівництві відіграв УНСоюз. Молитвою та українським національним гимном закінчився цей дуже вдалий вечір янгстаунської громади.

НОВОІМЕНОВАНІ АМЕРИКАНСЬКІ КАРДИНАЛИ

Джан Ф. О'Гара
Архиспископ Філадельфії

Ричард Дж. Кушинг
Архиепископ Бостону

На 15-го грудня Папа скликає Консисторію кардиналів

Рим. — Папа Іван XXIII, призначивши в минулому неділю 23-х нових кардиналів, скликав водночас Консистор кардиналів на 15 грудня 1963 р., для затвердження його призначень та наділення нових кардиналів кардинальськими капелюхами. Між ново-призначеними, як ми вже поділилися вчора, є два американські кардинали, архієпископ Діок Отгара з Філадельфії і архієпископ Річард Куїніг з Бостону. Нова Свята Римська Колегія нараховуватиме 5 кардиналів — найвище число за останніх 372 роки. Коли почався останній конклав, він вибрав Папу Івана XXIII. Колегія мала 36-х кардиналів: 10 італійців і 17 італійців. Папа Іван XXIII призначив 3 італійців і 10 не-італійців, збільшивши тим чином число італійських кардиналів. Між ново-призначеними італійськими кардиналами зверталося на себе увагу два імені: архієпископ з Мілана Джованні Монтіні та державно-про-секретарі Доменіко Гардіні. Обох їх називано, як потенційальних кандидатів на становлює Папи римського, дармащо не були ще кардиналами. Національний склад нової Святої Колегії такий: італійці — 29, французи — 8, американці — 4, єспанці — 4, німці — 3, бразильці — 3, канадійці — 2, аргентинці — 2, португальці — 2, Східні Церкві — 2, та по одному на такі країни: Англія, Куба, Чиле, Ірландія, Еквадор, Австралія, Індія, Колумбія, Мадярищина, Югославія, Китай, Бельгія, Польща, Мексика, Уругвай, і Австрія. Вперше кардинали дістали Мексику і Уругвай. У новій Святій Колегії, вперше за останніх 43 роки, засідатимуть два брати: Гаетано Чіконіяні, що є кардиналом від 1953 р., і ново-призначений Амлето Джованні Чіконіяні, дотеперішній папський аудієнціал в Америці.

ВІДБУЛАСЬ КОНФЕРЕНЦІЯ ДЕЛЕГАТУРИ ЗП УГВР В ЗДА

Нью-Йорк. — В днях 15 і 16 листопада 1958 р. відбулися тут у приміщеннях Українського Народного Дому, II Конференція, скликана Головною Делегатурою ЗП УГВР у ЗЛА. В Конференції приймали участь 71 делегатів з Нью-Йорку, Ньюарку, Філадельфії, Вашингтону, Босфало, Дітройту, Клівленду, і Шінгаго та з Торонто і Вінніпегу в Канаді. Конференцією проведена і Президія в складі: голова — д-р М. Марунчак (Вінніпег), заст. голови — ред. Р. Лівницький (Нью-Йорк), члени — інж. А. Івахнюк (Торонто), інж. В. Погішю (Босфало), М. Займко (Клівтон), Г. Вакуленко (Нью-Йорк), Секретарі: д-р Р. Борковський (Нью-Йорк) й інж. С. Процик (Філадельфія).

На конференції були виступили такі доповіді: „Сучасне становище в Україні, завдання еміграції та внутрішня політика ЗП УГВР” — доповідач: проф. К. Кононенко, д-р М. Прокоп, інж. Б. Чайківський; „Зовнішнє положення української справи та зовнішня політика Генерального секретаріату” — доповідачі: М. Лебел, д-р Л. Ортинський; „Сьомий конгрес УККА і наші завдання” — доповідачі: інж. О. Логуш та ред. Р. Ільницький; останній дав теж інформацію про діяльність ОУН закордоном. Інформативну доповідь дав теж представник Об'єднання кошовців УПА в ЗЛА інж. С. Левицький а про політичну ситуацію в Канаді говорив представник Головної делегації ЗП УГВР також ред. Р.

**Мгр Іван Костюк обраний на голову
Відділу УККА в Трентоні, Н. Дж.**

Трентон. Н. Дж. — В суботу, 15-го листопада ц. р. відбувся тут Надзвичайний Загальний Збори місцевого Відділу Українського Конгресового Комітету Америки, на яких вибрано на голову Екзекутиву доперсіншнього секретаря Відділу мігра Івана Костюка. Членами Екзекутивної Контрольної Комісії та Громадянського Суду обрані: пп. І. Бойнуч, Осип Гоянюк, Дмитро Федорак, Олександр Плішчук (Екс.) Михайло Мрочко, Григор Глушук, Михайло Волинський (Контр. Ком.), д-р Володимир Коропей, Філіп Калитчук і Михайло Шинкарук (Гром. Суд). На Зборі Центрального УККА заступав Ігнат Вілінський з Філадельфії. Новий голова Відділу — це активний громадський і пластовий діяч краю і на еміграції.

СОВЕТИ АТАКУВАЛИ ДВА АМЕРИКАНСЬКІ ВІЙСЬКОВІ ЛІТАКИ

Вашингтон. — ЗДА переслали Москві ноту протесту з приводу заатакування двох американських військових літаків совєтськими машинами. Ці обидві події сталися ще 7-го листопада ц. р., одна від одной у відстані кількох годин. Одна атака сталася над Балтиком, друга над Японським морем, в обох випадках над міжнародними водами і далеко від совєтських кордонів. Американська машина, що летіла над Балтиком, знаходилася у висоті 33.000 стій і була віддалена від совєтського кордону за 66 миль. Совєтський літак надлетів з-позаду і без попередження відкрив вогонь по американській машині. На щастя — американська машина не була поцілена. У другому випадку американський літак був провокований двома совєтськими машинами. Один із совєтських літаків раптово зворотом перерівав шлях американській машині у віддалі 100 стій від неї. Це був дуже небезпечний маневр, твердить американська нота, який міг був спричинити зіткнення. Американська нота пояснив собі зачепливе маневрування двох совєтських літаків супроти аме-

риканської машини над Японським морем — їх бажанням спровокувати американський літак, щоб той почав стріляти. Американська машина знаходилася за 64 милі від совєтської території. Американська нота перестерігає, що на випадок повторення таких зачепливих атак, американські літаки „приймають потрібні самоохоронні заходи“. За інформаційною пресою, американські військові кола не знають, чому в отих обох випадках американські літаки не відповіли вогнем на зачіпки б ольовицьких машин. В обох випадках річ йшла про ракетні літаки типу Bi-47, які можуть летіти із швидкістю 600 миль на годину на висоті 40.000 стій. Крім звичайного вираду, що його мають всі стесні літаки, Bi-47 озброєні гарматками. В обох випадках американські машини та їхні залоги не відіслали ніякої шкоди. Кілька днів тому Совєти жалувалися, що американський літак порушив совєтські континентальні води в прототі Берінга. ЗДА відкинули той протест, ствердивши, що ніякого американського літака на тому місці, про яке говорилось в совєтській ноті, в тому часі не було.

**У Східній Німеччині відбулись „вибори” —
у Берліні спокій**

Берлін. — У минулу неділю відбулися на терені Східно-Німеччини „вибори“ до тамашнього 400-члєвного „парламенту“, як також до ради „берлінської міської влади. В одних і других „виборах“ річ йшла, очевидно, тільки про автоматичне за-твердження однієї комуністичної листи, устійненої партійною верхівкою. Однак само переведжування виборів східно-берлінського псевдо-автономного союму та заповідження комуністами, що вони візьмуть участь у виборах до західно-берлінського автономного союму в дні 7-го грудня ц. р. уважається за позначку „примирливості“, чи нехіть викликувати гостру кризу з приводу Берліну. Після того, як напругіці минулого тижня большевики зупинили на одному із шляхів між західним Берліном і Західною Німеччиною конвой із 4-ох вантажних авт і притримали його кілька годин, не було ніяких інцидентів і в самому Берліні також — спокійно. Посадник західного Берліну Віллі Брандт висловив переконання, що „не буде ніякого клопоту“ та що „не треба буде використовувати готовий прийти нам, берлінцям, зно-ву з допомогою — американських транспортних літаків“. Цим він цятикнув на заповідь американської влади, що в Західній Німеччині є стільки транспортних літаків, що вони в кожній хвилині готові перемацати всяку комуністичну спробу нової блокади Берліну.

Комуни́сти перевели на Мадя́рщині комедію парляме́нтарних вибо́рів

Будапешт. У минулу неділю 16-го ч. м. на Мадярщині відбулася так звана вибори до 338-членного парламенту, при чому — як звичайно — фігурувала тільки одна урядова листа. Ця комедія виборів відбулася спокійно, без ніяких інцидентів. Водночас відбулася теж вибори до самоуправних установ — за таким самим зразком. Все ж, комуно - мадярські власті намагалися послабити враження в закордонних журналістів, що ті вибори — це згорі вирекисероване видивше і що люди йдуть до виборів під моральним примусом, лякаючись репресій. Закордонних журналістів перекопувано, що виборчі листи складено після „консультацій“ з представниками громадянства“ та що виборці мали широкі можливості вибору між різними кандидатами на ті самі листи, чи скресловати немилих їм кандидатів, і що йд передвиборчих зібраннях обмірковувано прерізи लोकальні культурно - господарські та соціальні болячки. Завтвердженням за кордонних кореспондентів, мадярські комуністи дуже відчувують морально - політичний бойкот збоку вільного світу від часу здавлення мадярської революції та пізнішого збиства Гире Надя.

У С В І ТІ

● Португальський уряд заборонив приїждати виступи одного з лідерів англійської опозиції, соціалістичного посла Енріке ринга Віана, який — на випадок перемоги партії Праці — стане міністром закордонних справ Віана мав прибути до Португалії на запитання тамтешньої опозиції. Він відмовився недовідаючи в справі цієї заборони, бо, мовляв, не ознайомається докладно з її мотивами.

● В англійському парламенті прийнято більшістю 308 консервативних голосів проти 261 голосу соціалістів новий закон про старечі пенсії. За цим законом право на пенсію матимуть тільки ті робітники, які заробляють щомісячно щонайменше 9 фунтів (кош. \$34). В Англії є тепер 8 мільйонів робітників, які заробляють менше від цієї суми.

● Єлисавета II і її чоловік князь Единбурзький, приймають 26-го цього місяця відомом американського віце-президента Річарда Ніксона і його дружину. Наступного дня — в

день Подяки — королева буде гостем в американському амбасадорі Джона Вітні, в якого мешкатимуть Ніксони під час свого триденного перебування в Лондоні.

● В Яноші комуністи здобули в робітничих професійних спілках такі сильні впливи, що міністр судівництва подав законопроект про поширення прав поліції у боротьбі з „революційним рухом“ серед робітничества.

● У Бад Готесбургу, в Західній Німеччині, важко поранено стрілом із авта лідера алжирських націоналістів в Німеччині, Амеяне Айт Ахсене, коли він їхав до туніської амбасаді. Ахсене офіційно був зголошено, як єдиний студент.

При цьому застрілю французький і німецький паспорт на різні прізвища.

● До Будапешта вернулася вдова колишнього комуністського міністра закордонних справ Ляслю Ракса, розстріляного за рік перед революцією 1956 року під час „чистки“ серед „тітолцістів“ на Мадярщині.

СВОБОДА **SVOBODA**
 Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined)
 by the Ukrainian National Association, Inc.
 at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
 Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879
 Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918
 За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріали.
 За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
 Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПОСИЛЕННЯ ХОЛОДНОЇ ВІЙНИ

1958-й рік наближається до кінця під знаком посиленої, а не пом'якшеної холодної війни. Вона палає на різних фронтах, розпалювана різними засобами. Напівзакрита у стадії перманентної аномалії проблема Берліну еспалухує від погрози заяви Хрущова, що всі прерогативи Союзу на території Берліну за Потсдамським договором з 1945 року будуть передані "суверенній" владі німецьких комуністів. На середньому Сході, в Сирії, совєтські ракетні літаки типу МІГ, які намагалися перехопити літак із Йорданським королем Гусейном, стали засобом для закінчення короткого перемир'я на внутрішньоарабському фронті і відновлення атак єгипетської пропаганди проти Йорданії. Приїзд совєтської місії до Каїро в справі будови Асванської греблі над Нілом, для якої СССР об'явив 100 мільйонів доларів, "дивним збігом обставин" зійшовся зі змовою на території Судану, внаслідок якої провалено прозахідний уряд і встановлено військовою диктатуру суданського зверхника президента Нассера. Дві Женевські конференції в справах припинення атомових експериментів і забезпечення проти загроз несподіваного нападу — не вийшли поза стадію зголомшення обома сторонами пропозицій, що їх протилежні сторони рішуче відхиляють. А на території Об'єднаних Націй 9 комуністичних делегатів постійно голосують "проти" величезної більшості Генеральної Асамблеї чи її Політичної Комісії, поруч з ігноруванням кількох резолюцій "невтральних". До цього сьогодні додучася ще провокаційна атака совєтських літаків на два американські літаки.

Совєтські проводирі не проминають найменшої нагоди, щоб загострювати відносини у широкому світі, зокрема очорнювати Америку. Засобами до цієї цілі послужили відвідини комуністичної делегації в Москві, недавні вибори в Америці, дебати над проблемою об'єднання Кореї в ООН, обидві згадані Женевські конференції та наради в ООН над виключенням міжпалатних просторів від будь-яких військових цілей. Теперішні наради в колишньому палаці Ліги Націй у Женеві та в скарбовому палаці Об'єднаних Націй в Нью-Йорку стали доказом правдивості аргументу англійського прем'єра Мекміллена проти нової широко рекламованої "конференції на вершині" без попередньої підготовки: такі конференції, мовляв, корисні для миру тільки тоді, коли вони закінчуються успіхом. Зате кожна їхня невдача — тільки погіршує міжнародну ситуацію, і тому краще, щоб непередбачені конференції, без гарантії успіху, взагалі не відбувалися.

Президент Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй, д-р Шарль Малік, трохи інакше сприйняв ситуацію. У виступі в минулу суботу промовив він ствердив, що проблема міжнародного роззброєння, замість стати платформою для зближення великодержав, заангажованих у небезпечних для долі світу перегонах у зброєній, стала "головним предметом пропаганди у холодній війні". І коли до цього часу Об'єднані Нації мали своєю історичною місією довести до порозуміння в справі міжнародного роззброєння, то тепер Малік, згідно з вимогами політичного реалізму, окреслює дуже скромну роль ООН: служити державам, що перебувають у холодній війні, за терен для "безперервної конференції". Він запевняє, що стан конференції, навіть безплідної, але безперервної, — кращий за стан, в якому Захід і Схід не переговорюють, бо всяка конференція, мовляв, наче автоматично відсуває небезпечку гарячої війни. Але Шарль Малік, колишній професор міжнародного права у Гарвардському університеті, промовчав питання: як довго може існувати "безперервна конференція" у стані безперервної холодної війни?

На 42-му році існування більшовицького режиму ніколи ще політика СССР в усіх її ділянках — закордонній, внутрішній і господарській — не була так тісно пов'язана з пропагандою, як тепер. Для пропаганди у холодній війні використано і відзначення нагородою Нобеля Бориса Пастернака, і новий 7-річний господарський план Хрущова, і віта та бенкет на честь польських комуністів, і згадані наради в справах зброєння-роззброєння. Що більше, за ініціативою відомства з Пентагону, навіть останні совєтські два атомові вибухи були переведені не задля вдосконалення атомової зброї, а тільки для того, щоб зробити "наперед" Америці і Об'єднаним Націям, які запропонували припинити всі вибухи на час тривання Женевських переговорів. На внутрішньосовєтському і закордонному грунті голосно розгублюється тепер заповідь Хрущова "наздогнати й перегнати" американську промислову і сільськогосподарську продукцію — у 1970 році, після чого, мовляв, совєтські громадяни матимуть найвищий життєвий стандарт. Такі засоби холодної війни були б смішні, якби не були трагічні, бо вдержують вони свій у тому стані вічної нервової напруги, в якій "все можливе".

МІЖ КАПШОЛЕМ І БЛИМ ДОМОМ...

СВІТЛА В ПОНУРОМУ ДОМІ

Одною з найпшикших вулиць Вашингтону є Шістнадцята вулиця, північно-західної частини міста, що починається на вулиці Білого Дому з парку Лафаста, біжить на північ, черкає зелений Рок-Крик Парк і закінчується за межею району Колумбія. Багато на ній пишних будівель і готелів, а в горішній частині є якийсь десяток амбасад, яким, здається, не вистачило місця (а може й грошей), щоб приміститися в околиці модерної Масачусетс-євню, кругом великобританської амбасад.

А в довший частині 16-ї вулиці, поблизу сяючого Статлерового готелю, але оподальк інших дипломатичних будівель масовою "лавою" совєтський амбасадор. Дім — нічого собі, на три поверхи, гарний, хоч не модний уже в столиці ренесансового стилю і завжди понурий, закритий від світу заслоненими вікнами і, в опіні мешканців, тасмичний.

Попередній господар амбасад, господин Зарубін, сам з вигляду понурий, добре павував до свого дому. Теперішній, Меншіков, привіз на показ нового режиму привітну усмішку на обличчі і виглядав поведливим. Але дим залишився понурим, як і за Сталіновим режимом: не роз'яснив свого обличчя від критичних вікнами і світлами "радісного життя" і зсереди.

Проте, бодай раз на рік з понурою домою продирається світло. Це тоді, коли амбасадор відзначає дипломатичним прийняттям роковини жовтневої революції. Це — найбільша з нечисленних товариських імпрез совєтської амбасад у Вашингтоні. Такою була вона й цього року.

Правда, напередодні прийняття малярські імігранти старалися відмовити запрошених дипломатичних гостей від участі в ньому. Розписали листи-летючки до дипломатів, пригадували малярську революцію і криваву роль у ній Москви, пропонували запрошеним гостям провести цікавіше й корисніше час удома, читаючи "Доктора Живаго", неформально-тримфального Пастернака-героя.

Але дипломати не мають сантиму в своїх дипломатичних місіях, деякі з столиці "сметанки" надто цікаві на гостину в "тасмичній" амбасаді, а це інші завжди готові показати свій дипломатичний лібералізм. Тож не було страху, що імпреза не вдасться. А вже напевно міг числитися Меншіков на амбасадорів з держав "спутників". Сателіти прийшли на запрошення-наказ, як один... Правда було багато й інших дипломатів, з головою дипломатичного корпусу, нікарагуанського амбасадором Севілла-Саказа на чолі. Були амбасадори Англії, Франції, Німеччини, Італії, Австрії, Японії, аж до малих нових державок Африки; навіть новий югославський амбасадор Марко Нікекич був присутній. ЗДА вислали делегацію з державного департаменту, правда, без його голови, секретаря Доллеса, але з участю заступника, підсекретаря м-ра Морфі, кількох

асистентів секретаря, шефа протоколу Віллі Буєненна і т. д. Був також і знаний ліберал з Найважного Суду, суддя Вільям Даглес, що репрезентував, очевидно, тільки себе самого. Були й пані, нечірні сукні і "мінкові" пелеринки. А проте, бодай цього року інакше. Може тілько доктор Живаго і його ще ледве живого автора, може невинні випробування ядрової зброї в Совєтах захитали популярність прийняття. Коли данише переписує число учасників було коло двох тисяч, цього року воно досягнуло тільки 700 осіб, тобто мало-що понад одну третину.

І ще інші речі були інакші. Амбасадор Меншіков, у дипломатичному строї з багатими золотими зображеннями на комірі та рукавах, з довгим рядом важких медалей, приймав гостей на парадних сходах. З ним грали роллю господарів новий морський аташе, віцеадмірал Пітерський з дружиною. Не було господині дому, мадам Меншікової, бо вона, як пояснив амбасадор, саме перебувала в Москві. І не бувало разом з пледами амбасадора величезного портрета Йосифа Вісаріоновича Сталіна. Амбасадор не вважав за потрібне виправдати гостям тієї несприятливості... Репортери ствердили й інші новини: аперше за рад літ пригравала музика, виконуючи російські композиції. І також вперше за рад літ по'явилася на столах "ікра", той символ совєтської дипломатичної кухні. І кажуть, що мала вона не абиякий успіх.

Та все таки, здається, що ні музики, ні "ікри", ні довгим батареям пляшок, розставленим по всіх кутах залу, ні навіть дипломатичній усмішці амбасадора Меншікова не вдалося викликати між гостями ентузіазму для рішучої революції... Так казали репортери. І взагалі гості поспішали... Бо так складалося, що амбасадор Меншіков мав того ж вечора не абияку конкуренцію: "Інтернаціональний бал", найбільш блискуча, діамантами й іншими самоцвітами, товариська імпреза столиці, також з дипломатичним забарвленням. Цікаво, що Меншіков про цей бал "нічого не знав".

Зате мав він нагоду продовжити свою дипломатичну місію через декілька днів після того, під час "міжнародних" кінських перегонах у Лорел біля Вашингтону. Там уперше стартували два совєтські коні разом з кіними "західних капіталістів". Очевидно, зацікавлення цими перегонами було велике, і між глядачами дипломатичний корпус був знову широко заступлений. Меншіков пробував шастати в тоталізаторі і поставив на одного коня на спілку з мільйонеркою-дипломаткою Перл Места. Виграли обидва по кілька доларів... Але совєтські коні не підіслали престижу Меншікова: один приїшов сьомим, а другий — останнім.

Божий свідок український та кожна свідомість українська знають своїм обов'язком стояти в рядях Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшили кадри ідейних комуністичних прагнучих.

Міг. Володимир Бучацький

У 40-РІЧЧЯ ЗРИВУ ЛЕМКІВЩИНИ

Разом з іншими українськими країнами також і Лемківщина, ця завжди тверда у своїй обороні, найдалі на заході Віслого Суду, суддя Вільям Даглес, що репрезентував, очевидно, тільки себе самого. Були й пані, нечірні сукні і "мінкові" пелеринки. А проте, бодай цього року інакше. Може тілько доктор Живаго і його ще ледве живого автора, може невинні випробування ядрової зброї в Совєтах захитали популярність прийняття. Коли данише переписує число учасників було коло двох тисяч, цього року воно досягнуло тільки 700 осіб, тобто мало-що понад одну третину.

Свідомий збройний національний Зрив у листопаді 1918 року відбувся тільки на частині земель Лемківщини. Середина і західна Лемківщина обіймали тільки невеличкі скравки політичних повітів: Короснянського, Ясельського, Грибівського, Горлицького і Новосацького, а всі інші міста та містечка на тих територіях були повністю польськими. Тож лемки в тих повітах, не маючи змоги злучитися зі східною Галичиною і можливості переведення збройного протиправу, мріяли про злуку бодай з Чехо-Словацькою, головною з сусідньою від півдня Прагівщиною, щоб тільки звільнитися від зневажливого польської влади. Таку резолюцію висловлювала організація лемків у селі Флоринці, Грибівського повіту. Інших народних рухів в тих околицях не було. Та ж сама некорисна ситуація була в т. зв. "Короснянському Острові" й в селах Динівського деканату, які були оточені польськими селами і також не мали сполучки зі Сходом.

Для прояву справжньої волі лемків лишався тільки звільнений Сяницький повіт, окрім групи польських сіл, від північного заходу в цілості етнографічно український. Але й тут для наших змагань ситуація була дуже важка. Від військової преси Сяницька була відізнана, це з кінцем жовтня і наше населення очию коло 6-го листопада з польської кравіської преси довідалося про бій за Львів. До того ані в Сяноці, ані в сусідньому Ліському повіті не було ані одного військового відділу з нашими воїнами та старшинами, які могли б об'явити провід в організації зриву.

Натомість поляки вже в перших днях листопада роззброїли в Сяноці і повіті австрійську жандармерію, завели сюди польську міліцію і проголосили прилучення Сяницьчини до Польщі. Щоб забезпечитися на будуче проти можливої української акції, поляки в цілій західній Галичині, а головно в Сяницькому повіті, підкожували повністично польською пресою, стероризували наше населення і під різними вигаданими прийомами внарештували наших активних людей, згодом заповнили ними концентрак в Домб'ю під Краковом. Через те в північній і західній частині повіту зрив став неможливим. Наші села тут притягли і вижидали приходу української армії.

Тільки в південній і східній частинах повіту прийшло до зорганізованого народно-збройного зриву. Акція почалася з того, що лемківські легіони кілька разів не перепутували в горах польських поїздів, які прямили до Чехо-Словацьчини, а їхні ескорти роззброїли. З великим одушевленням закінчили організаційні праця. На день 21 листопада скликали до Сяницької делегатів таких сіл: Морохова, Височан, Кулиш-

ного Шавного, Полонної, Карликова, Прибишова, Редича, Туринська, Прилук, Чисогорба, Явірника, Команчі, Дулатина, Вислона, Горішнього, Вислока, Долішнього, Радошиць, Осланиці, Волі Могової, Лупкова, Микова і Сміляка. Там, по основних нарадах, схвалено створити в цілому Сяницькому повіті, поділено на оскоди Команчі, Сяницький Комісаріят Західно-Української Республіки.

Головою Комісаріату вибрано о. Пантелеймона Шпиляка, пароха у Вислоку, а членами активних інтелігентів і селян. На терені Комісаріату був повний спокій і безпека, створено сильну міліцію, зроблено — на жаль, безуспішні — заходи добути старшин у Станиславові і зброю від чехів. Відтати від сходу ця лемківська організація мала тоді не абияку вагу. Вона виявила патріотизм і тверду завзятість, була пристановищем для втікачів з західної Галичини, які рятували життя від польських репресій, які відтати полякам важливий для них доступ до Чехо-Словацьчини. Коли вістка про зрив розійшлася по околиці, до Комісаріату явилася багато молоді з околиць повітів, які свої організації не мали. Це дуже тривожило сяницьких поляків.

Але цей одиницький лемківський зрив, головно з причини недовості старшин і зброї, не міг удержатися довго. Уже в середині лютого 1919 року полякам вдалося з допомогою сильних військових відділів по кількадемні криваві героїчній обороні опанувати цілий терен Комісаріату. Вони пограбували населення, спалили багато хат, а цілий наш актив внарештували. Голови о. Шпиляк (пом. в Канаді в 1950 р.) тільки тому вдалося уникнути смерті, якою йому погрожував поляки, що день перед інвазією він втік до сусіднього прихильного села, відвозачи малярського старшину, який втік до Вислока від помсти чехів.

Збройний національний зрив приніс лемкам ту велику позитивну користь, що він повністю їх освідомив і витворив у них спротива пізньому польському наступові. Це виявилось у численній участі лемківських бійців в обороні Сяницької землі і в рядах героїської Української Повстанської Армії.

ОСІННЄ ВИШІВАННЯ

Ходить осінь, похолодає, Листя жовтєм вишпає. Підбирає кожну нитку — Щоб не гірш було, як влітку. Щоб тополи а осокори Похвалили жовті збори. Щоб береза пелехата Стала золотом багата. Втрасти листячко зелене — Навіть ти, розлогий клене, Та не плач: твоя обнова Це пішніша, пурпурова.

Ходить осінь роботяща: — Де ж не побувала я це? Що ж іще узяти в кросна? Треба же ялини й сосни!

До сосни торкнулась тільки — Поколюла руку шпильки. Як ялину шпильки? — Мусила залишити...

Так то сосни і ялини Залишилися без зміни, І, хоч всюди жовта осінь — Зелениють, як і досі...

ГАННА ЧЕРНІШ

ВАША ДИТИНА І ВУЛИЧНИЙ РУХ

Тепер у ЗДА і Канаді вмирас дітей внаслідок автомобільних випадків більше, ніж від будь-якої недуги. Тим часом цілком можливо охоронити життя вашої дитини з помічною відповідного нагляду і вишколу.

Передшкільні діти слід держати здалека від вулиці та шляхів, а випускати їх туди тільки під наглядом старших. Треба подбати, щоб такі діти бавилися в безпечних місцях, здалека від вуличного руху.

Коли йдете вулицею разом із дитиною, не забувайте самі підтримувати вуличний припис і пояснювати їх дитині за кожним разом. Часте повторювання й пригадування дасть добрі наслідки. Ось деякі з вуличних приписів для дітей:

1. Поки переходити вулицю, зупинися на хіднику, поглянь вліво, поглянь вправо, потім ще раз вліво. Не переходь вулиці, поки не буде вільного проходу; чойно тоді переходь під прямим ку-

том, весь час не зменшуючи обережності.

2. Переходь вулицю тільки тоді, коли маєш вільний вид на вуличний рух в кожному напрямі. Подвійно обережно переходь коло запаркованих авто та коло інших предметів, які заслоняють вид на вулицю.

3. Переходь на перехресті, тхай вулиці, а не між ними, і завжди уважай на автомобілі, які звертають з одної вулиці в другу.

4. Простуючи шляхом, на якому немає стіжок для пішоходів, йди лівим краєм, обличчям до руху на шляху.

5. На пунктах, де є світлові сигнали, переходь тільки на зелене світло, або на напис "вперед". Переходити на червоне світло не вільно.

6. Входи до авто і виходи з авто тільки від сторони хідника, а не від вулиці.

7. Упевнився, чи прохід вільний від авто, поки сідаєш в автобус чи трамвай або виступаєш з них.

8. Повинувати поліцейним і патрульним урядовцям шляхової безпеки.

„К. С.“

Міське населення переважає в Канаді

Незвичайно швидкий розвиток промислу в Канаді приспівує у рр. 1951-1956 зріст міського населення так, що Канада стає країною міщан. Статистичне Бюро інформує, що в 1956 році дві третини населення Канади жило в міських районах, тоді як у 1951 році там жило 63,5% (врахувавши Ньюфаундленд), а в 1901 році тільки 37,1%.

Міське населення Канади зросло у 1956 році до 10,714,855. У 1951 році воно нараховувало 8,817,637 осіб, а

1901 року — не цілих 2,000,000. Міське населення нараховувало у 1956 р. 5,365,936 осіб, тоді як у 1951 році по селах жило 5,191,792, а в 1901 році — 3,400,000 осіб.

У 1956 році Онтаріо було найбільш урбаністичною провінцією. Три чверті її населення жило по містах і містечках. Бритійська Колумбія і Квебек були другими з черги, маючи понад 70% населення в міських районах. Зате на острові Принца Едварда та в Саскачевані більшість мешканців жила по селах.

АФП — НЮ ВДОВОЛЕНІ З ВИБОРІВ І ПЛАНУЮТЬ ЗБІЛЬШИТИ ПОЛІТИЧНУ КАМПАНІЮ

Вашингтон. — Комісія Політичного Виховання при Американській Федерації Праці — Конгресі Індустріальних Організацій видає місячник під загол. „Політичне Мемо“, в якому висловлює вдоволення з цьогорічних виборів до Конгресу і закликає всіх своїх членів до ще більш активної політичної діяльності в виборах 1959 і 1960 років. „Мусимо не тільки витримати темп, енергію та ентузіазм, які ми виявили цього року, але ще їх збільшити“, щоб в

Конгресі було якнайбільше членів — прихильних робітничому законодавству. Комісія Політичного Виховання стверджує, що цього року вибрано 23-ох із 30-ох сенаторів, яких підтримувало робітництво, 182-ох із 293-ох конгресменів та 17-ох з 23-ох кандидатів на губернаторів. На Алясці Федерація Праці підтримує демократичний список: на конгресменів Ернеста Грюніца і Роберта Барлетта, а на конгресмена — Ральфа Ріверса. Там відбулися вибори 25 листопада.

ЛИСТ ДО РЕДАКЦІЇ

В ОСОБИСТІЙ СПРАВІ ГРОМАДСЬКОГО ЗНАЧЕННЯ

Хвальна Редакція „Свободи“:

Повідомлю Вас, що з днем 13 жовтня 1958 р. фірма „Платон Стасюк“ перейшла на власність моїх братів Кипріяна і Володимирів. Втрасти листячко зелене — Навіть ти, розлогий клене, Та не плач: твоя обнова Це пішніша, пурпурова.

сах з дуже важкою в кожному бізнесі — на жаль, мало українських бізнесменів доцільно уявляють рекламу. Не бачу вони прикладу з американських фірм, які так часто і так добре себе рекламують.

Реклама не тільки приносить користь підприємствам, але і підтримує часопис, а тим самим приносить користь і цілій громаді. Передаючи гідприємство моїм братям Кипріянові і Володимирові, маю надію, що вони підуть моїми слідами не тільки в комерційних засадах, але і будуть продовжувати мого відношення до громадських справ. Ще раз дякую щиро Хвальній Редакції за прихильність до мене і до моєї фірми.

Платон Стасюк

Нью-Йорк, 28 жовтня 1958.

Іж. Василь Рижевський

ПІВ СОТНІ ЛІТ ТОМУ...

Споми́н з „Основи“ і давнього Львова (3)

На чолі походу на білому коні йхав у гетьманському убранні з булавою в руці професор Воберський, величезний служений голова „Сокола Батька“ і начальник організатор того зводу. За ним йшла група визначних громадян разом з старшиною „Сокола Батька“ і „Січ“, як генеральний штаб гетьмана. Далі маршували відділи із співом і музикою, під проводом організаторів. Відділи „Січовиків“ очолював посол до вієньського парламенту адвокат д-р Кирило Трильовський, головний організатор „Січей“. Прямісно зазначити, що між провідниками відділів було також багато священиків.

Окремо звертали на себе увагу відділи в оригінальних односторонніх кубанських козаків з „основ'янином“ Іллям Гутковським на чолі, відділ з претарних одягах чортів, запліс, козаків і ін. Найбільше,

однак, привоквав увагу глядачів відділ студентської молоді університету, політехніки та ремісничої школи в односторонніх Січових Стрильців, гаряче одлескувавши публікою, що вперть виповнила хідники. Ніхто тоді ще не здавав собі справи з того, що за пару днів вибухне війна і цей військовий вимуштруваний відділ відіграє велику роль в історії українського народу, ставши основою Української Армії.

Повних три години треба було стояти, щоб оглянути цей похід від початку до кінця. По полудні на площі „Сокола Батька“ відбулись рухавкові вправи: пописи кількості учасників — хлопців і дівчат. Музикою до вправ проводив композитор іж. Я. Віяковський, знаний під псевдонімом Яро-славенко, автор відомого „Маршу Сокола“.

Пригладалася вправам також і Мітрополит Андрей, граф Шеніцький, гаряче вітаний публікою. Присутнім на вправах був і командант львівського корпусу, фельдгаймстер Філлер, який дуже похвалою висловлювався про дисципліну змагунів та організацію зводу.

ного неба, вдарила вістка, що в Саврасів замордовано наслідника австрійського престоло, архикнязя Фердинанда і його дружини. Стало ясно, що війна неминуха. Вправа перервалася і народ з поспіхом почав розходитися. І дійсно, за три дні вибухла перша світова війна.

Львокаль т-ва „Основа“ знаходився майже на вулиці будинку Політехніки (вул. Снядєцьких 4), тому в кожний пору дня приходили туди основ'яни — чи то перед викладами, чи поміж годинами, аж до пізнього вечора. Тут завжди можна було зустріти все ту саму горетку ідейних членів, що читали часописи, грали в шахи або брали книжки з досить великої бібліотеки.

Посередній кімнати стояв довгий стіл, вкритий зеленим сукном, а на ньому повно газет та журналів, — крайових і закордонних, що давало членам можливість слідкувати за важливішими подіями. Зокрема, дуже почитаною газетою була київська „Рада“, що насвітлювала розвиток політичних подій на Україні, які по революції 1905 року набували на інтенсивності. Крім „Ради“ були ще „Діло“, „Свобода“, „Громадський Голос“, „Руська“ та інші, а також різ-

ні технічні часописи та журнали українські, польські, німецькі, французькі і навіть англійські. Снідали, обідали і вечеряли звичайно основ'яни в їдальні „Братньої Помощі“, де могли дістати їду по дешевій ціні; напр., єнїдання — склянка молока та булка — коштувало 10 центів, обід — велика порція т. зв. „фас-кап-бур“ (фасолі, капуста і буряків без омасти) — 7 центів. Звичайно, можна було дістати там і печеню, що коштувала 21 цент, але це могли дозволити собі тільки краще забезпечені основ'яни.

Життя в т-ві „Основа“ було рухливе, веселе й безжурне, тому приємно було там посидіти кілька вільних від праці хвилин. Спорів між партійних неспорозумів не було там ніколи, хоч не бракувало між членами і народовців, і соціалістів, і радикалів, і клерикалів.

„Основа“ мала короткий час свою власну оркестру (Олександр Пежанський — перша скрипка, Колітчук — друга скрипка, Васюта — кларнет, Буховановий — бас і ін.), яка перейшла пізніше під диригентуру о. Туркенича.

Бібліотекою завідували напереміну Теофіл Рижевський, Олександр Пежанський, Роман Білинський і інші.

Довголітнім касиром товариства був Олександр Гладішевський. Він же виплачував потребуючим членам допомоги, якщо була на те ухвала відділу, давав позички головно на закупку залізничних білетів, коли основ'яни роз'їздилися на свята чи на вакації.

Прямісно згадати, що в той час майже не було т. зв. „залізничних техніків“. Загал студентів, крім суспільної праці, пильно користав з викладів і

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Філадельфія, Па.

Окружний З'їзд Союзу Українок Америки

5-го жовтня з'їхались численні членики округу в Домі СУА. У Філадельфії це великий осередок, бо Окружну Раду творять аж 15 Відділів із міста та округу. З'їзд відкрила голова Окр. Ради п-ні Анна Сивулак молитвою. До програми З'їзду введено п-ню А. Милоу Рублеву на голову, а п-ню Ірину Петрівську на секретарку.

Відділи складали звіти. Виявилося, що більшість їх працює задовільно. Майже в кожному Відділі відбуло членство, збільшились грошові обороти. Майже всі Відділи алаштували імпрези і займалися суспільною опікою. Два Відділи мають під опікою навчальну станицю в Європі, а два підтримують дамки старшу жіночку в Європі.

Іменем Окруж. Ради складала звіт пани Анна Сивулак. П'ять ішла в двох напрямках — репрезентативному й організаційному. Окруж. Рада заступала СУА на території УККА, ЗУАДК-у, Ген. Федерації Жін. Клубів та Інтернаціонального Інституту. Головними імпрезами її було Свято Жінок — Героїні і Міжнародний фестиваль. Голова Конгр. Комісії п-ні Михайлини Чайковська поставила вносок на ухвалення абсолютної.

Дискусія над звітом була дуже оживленою. Присутні розглядали можливість приєднання нових членок та застосування взаємності між Окр. Радою і Відділами. На жаль, мало звернено увагу на репрезентативні завдання Окр. Ради перед американськими жіночими організаціями.

Служили доповіді. На організаційні теми промовляла п-ні Марія Билин, на виховні теми пани Івана Савицька і Люба Онуферко, а на теми музичних зв'язків п-ні Наталя Котвиць. Кожна доповідь розгорнула свою тему під знаком актуаль. Завдань. П-ні Билин вказала на байдужість членства, яку треба поборювати, особливо в об'єднанні нашої Конвенції. П-ні Онуферко вказала на причини, чому немає в ор-

ганізації молодих матерів, які переважно своїм обов'язком СУА повинні приймати їм з допомогою у виховних справах. П-ні Савицька показала багато цікавих сугестій, які відомі читачам „Свободи“ з її недавньої статті. П-ні Котвиць вказала, що СУА міг би брати участь в музичних імпрезах Інтернаціонального Інституту та Культурних Олімпіадах пісні і танку. Дискусія же більше навішувала ці справи. Особливо виховні проблеми цікавили живо всіх членок, хоч між ними не було молодих матерів. Але материнське почуття привертало кожної жінки і долю нашої молоді всі зацікавлені. Пізно ввечері закрила нарада СУА п-ні Олена Лотоцька, дякуючи всім за участь.

Під час З'їзду вибрано також нову Управу Окружної Ради. До неї увійшли: пани Анна Сивулак — голова; Марія Савицька — місто голова; Ірина Качанівська — секретарка; Ірина Петрівська — заступниця; Марія Бабак — касирка і референтка; Осипа Гравовенська — культ.-освітня; Софія Барусевич — виховна; Амалія Рублева — сусп. опіки і Ніна Самокішина — преси.

Випишані ввечері

Клич випишаних ввечері живно розгорнувся членок 43 Відділу СУА. Вже від весни почали продумувати над відповідами сукнами. Це найкраща нагода виявити свій смак і знання української вишивки і впровадити народні зори у наш щоденний, міський побут. 25-го жовтня відбувся ці ввечері в залі Горожанського Клубу. Можна було розрізнити багато випишаних суконь, що губилися у танковому вирі. Шойно старанними Управою Відділу вдалося вилотити найкращі зразки. На прохання „Нашого Життя“ один amator — фотограф примістився в невеличкій залі і там фотографував по черзі випишані моделі. Деякі моделі схоплювали кольорово, другі зовсім чорно-біло.

Було 40 моделей-суконь і 15 близьок. При такій кількості можна було ствердити величезну різноманітність матеріалу і форм примінення. Вільшій

моделі були дуже адалі. Показалося, що українська жіноча вишивка — це не тільки техніко-вишивання, але має великий смак у приміненні зорів і вишивальництво, коли говорять про ефект. Наприклад, п-ні Наталя Перфецька, яка мала чудовий білий комплект, вишиваний яворівським узором, придумала собі нашивити у формі вишиваної „писанки“. А п-ні Анна Литвинська підбрала для шаленого коміра свої дочки чудово уложені гілки із старої заласки. П-ні Осипа Гравовенська примістила широкі „уставку“, на шарф, якому була перев'язана п-ні блідо-зелена „суконка“.

Окрім цієї засади застосовувалося також те, що часто дуже малою кількістю вишивки досягається гарний ефект. І так дуже скупо вишивали сукні малі пани Н. Карпінч, Н. Палий, Д. Кравців, А. Максимович, Р. Огродник, О. Урніско, І. Мельник, І. Кравців, А. Сагага, Я. Митасюк, М. Федорів, Л. Чайковська. А при тому кожній сукні мала свій вираз і стиль. Доказ на те, що не треба витратити багато зусиль на це діло, а поступити з певним смаком і знанням справи.

Далеко більше праці у своїй сукні вложили пани Н. Оранська, І. Гравовенська, М. Чижович, Ж. Кравців, Х. Пушкар, Н. Середя, Г. Шатинська, Л. Гарванко, О. Рудакевич, Л. Рудакевич, Г. Кришун, А. Литвинська, Л. Кришун, Т. Бабюк, і Н. Мірчук. Власниця їх солідно попрацювала і їх можна показувати справжнім призначенням за працю і смак.

Окремо треба згадати деякі близьки, що були дуже ефектні. Їх мали пани Галушка, Середя, Капліста, Яремко, Заборська, Стойкевич, Шуст, Масюк, Стульковська і Курілець.

Відділ не давав відзначень за найкращі моделі. Воно й було б дуже важко вибрати найкращі зразки з-поміж гарних суконь. А свідчення моделей, поміщені у нашій пресі, будуть найкращою винагородою і прикладом для других.

Л. Б.

Дітройт, Міш.

25-літній Ювілей 24-го Відділу ОДВУ

20-го лютого цього року минуло 25 літ від заснування 24-го Відділу Організації Державного Відродження України, і з тої нагоди Відділ відсвяткував свій Срібний Ювілей. Свято відбулося дня 5-го жовтня в УНДОМІ і пройшло з повним успіхом. Відділ проіснував з малою перервою протягом 25 років, пережив велику роботу і не дивно, що на Ювілей зібралось багато членів ОДВУ і УЗХ, а також багато представників організації, гостей і приятелів. Свято розпочалося вчорашнім актом посвячення прапора Відділу, якого доконав о. прот. М. Ляшук, парох катедрального храму св. Покрови. Кілька десятків кувин на чолі з проф. О. Грановським — головою ЦУ ОДВУ, п. М. Квітковською — головою ГУ УЗХ, п. Т. Бак-

Войчуком — делегатом від ЦУ ОДВУ, д-р Д. Квітковським — головою Метр. Відділу УККА, п. В. Домганем — головою Федерації, д-р М. Душим — головою Організації Визвольного Фронту, п. І. Іванчуком — представником УНСоюзу, п. І. Влоуком — головою Окруж. Управи ОДВУ, з гостями, а то д-р О. Нахличем — головою 8-го Відділу ОДВУ з Клівленду, п. П. Мудрим і О. Тяжким від УНО з Віндзору, представниками ОУК з Канади, п. Т. Бенюком — гол. УНО в Літтоні, головами і представниками багатьох організацій Дітройту, головами і членами ОДВУ і УЗХ. Пропоро-в'я ленти держали приятелі і симпатичні ОДВУ і УЗХ.

По посвяченні прапора вголос гарне слово і провів присягу прот. о. Ляшук і передав прапор проф. Грановському, який з відповідним зверненням передав його голові Відділу п-ні П. Залузі.

Концертною частиною програми виступили музиканти. Я. Вариво, культурно-освітній референт. Промову вголосив п. Влоу, який передав історію і заслуги Відділу на різних ділянках праці. Присутні вшанували пам'ять померлих членів. Пани Волде при супроводі п. Солов'я виконала кілька пісень, а гості не жалували за гарне виконання опересів. Найкращою точкою в тій частині свята був виступ молодих МУН-ок з Віндзору, які відіграли кілька збірних і сольових народних танків. То була молодість і краса, тому прийняти молодих танцюристок було сердечне.

Банкет приготували старанно членики УЗХ. Привітали було багато. Банкетом проводила п. Павло Дуда з Віндзору. Крім вище названих представників вітали Ювілята п. М. Горня від 4-го Відділу ОДВУ, Т. Хрустак від Укр. Мити, Л. Чмир від УНДОМ, П. Кізел від 292 Відділу УНС, М. Стружковська від 14-го Відділу УЗХ, Ю. Чайковська від 34-го Відділу УЗХ, В. Дідик від УККА, Т. Гриня від 175-го Відділу УНС, Ф. Драгиди від Укр. Гетьманської Організації і інш. Між письменними привітаннями був також привіт від ген. М. Капустянского і від п. В. Різника. Організація зложила для новопосвяченого прапора дар в сумі понад 200 дол.

Довшу промову вголосив проф. О. Грановський, який між іншим сказав: „Ваш Відділ в складі організаційної системи ОДВУ чесно, сумлінно і достойно взяв на себе високоповажені ідеї Українського Націоналістичного Руху і впродовж довгих 25 літ Ваше членство примірно виконувало свої обов'язки в рядках свого Відділу як здійснювальний член, даючи зразок праці цілому українському суспільству на вашому терені“.

Найбільше зворушливим моментом цілого свята було декорування гарними ювілейними відзнаками заслужених членів ОДВУ і УЗХ, яке перерівав проф. О. Грановський. Свято зачато і закінчено гимнами, а банкет молитвою. І. Влоу

АВРАМЕНКО НА ОВИДІ

З різномірних засобів, якими українсько-американське громадянство в минулому поспілкувалося, щоб здобувати популярність для українського імені в Новому Світі, найбільш успішним було українське народне мистецтво. З-поміж корифей, які поширювали це мистецтво, неперевершеними досі залишилися Олександр Кошиць та Василь Авраменко. Обидва вони працювали в різних галузях: Кошиць — у хорі, Авраменко — у хореографічному мистецтві. У 1932 році, з нагоди 200-річчя народився в Вашингтоні, обидва діти об'єдналися для його вшанування і об'єднали головні осередки українського життя в Східній Америці — один з хором, другий з народним балетом. Ця співпраця залишилася досі неперевершеною в успіхах серед американського залу. Після того обидва майстри знову пішли окремими шляхами, не спочиваючи на здобутих лавах. Кошиць повернувся майже 15 років тому (27 вересня 1944 р.) в Вінніпег (в Канаді), Авраменко відзнак цього року 30-річчя своєї праці в 3-х Східній Америці.

Діяльність Кошиць закінчилася і вже прийшов час на оцінку його заслуг з історичної перспективи. Авраменко, в силі віку, шойно проголосив програму своєї праці на таких зразках, на яких починав п. 30 років тому, з додатком осягів у своїх змаганнях в продукції українських фільмів.

З різномірної критики на виступи Авраменка громадянство українського роду може побачити, які недомогання виявилися в його праці в минулому. Були це недомогання головно в недостатній організації фондів на виступи й на фільми, що потягуло за собою недовідати в продукції, а подекуди й в самих виступах. Крім того, як танцювальна, так і фільмова справа були піонерською справою. Спеціальність Авраменка — це навчання танків на чисто фольклорному підкладі. Під оглядом Авраменко має історичні заслуги, бо дав моделі українського роду в Америці готову систему українських народних танків, яку вона живцем перебрала, нею пішлася, з нею виходила й виходить перед загальноамериканською публікою просто тому, що має чимось повелити перед своїми ровесниками. Це не тільки танок і музика, але й народні українські костюми, й звичаї, які є інтегральною частиною при виступах. Разом це справжня атракція!

У різних статтях родженої в Америці нашої молоді, писаних англійською мовою, українське мистецтво, зокрема танкове, займає передові місця. У молодих adeptach, авторів цих статей, пізнати глибоке зацікавлення народним мистецтвом і поважне оброблення тем. Серед новорічних іммігрантів, колишніх діпів, пізнати також зворот до студій над нашим минулим в Америці, а допис

у „Свободі“ з 15 жовтня з Трентону вказує, що вони перебрали танкову систему Авраменка, з назвами самих танків, до свого репертуару, який здобуває загальне призначення.

Коли йде про фільмову продукцію, то вона почалася від фільмування танкових виступів чи фестивалів, і тому ці фільми становлять неопінену вартість для студій надступними досягненнями української громади в ділянці не тільки мистецтва, але й громадського життя взагалі. Так, нап., у фільмі „Маруся“ зафільмовано хор Кошиць з його диригентом. Отже, хто хоче пізнати методи ведення хорового діла великого Кошиць, знайде там вартісні матеріали.

Курс українських народних танків, які тепер відновлює школа Авраменка, можуть, при належній фреквенції, досягнути ще більшого успіху, ніж курси з часів міжсвітових війн. Однак, треба поставити одне застереження: не брати до діла понад силу. Вислів „попад сил“ треба розуміти як організаційний, так і фінансовий можливості. У практиці це зводиться до вирішення: чи правильно, щоб талановитий мистець в особі Авраменка, мусів дбати не тільки про мистецький бік справи і належне виведення картин перед американським форумом, але ще й про шукання фондів на виступи? Саме адалі виступи можуть мати великий вплив на призначення українських культурних вартостей, як кваліфікації народної маси для аспірації до політичної незалежності.

Д-р Семен Демидчук.

З ВІДЧИТОВОЇ ЗАЛИ

Доповідь професора Лева Добрянського

Калідж Парк, Мд. — 28-го жовтня проф. Джорджанський колу університету Лев Д. Добрянський, голова УККА, автор огляду „Воскресіння — жовта кристалика“, вголосив у Мерілендському університеті реферат на тему „Росія, СССР і ЗДА“. Прелегент вказав на структуру СССР, підкреслюючи при тому, що тут немає ніякої подібності між СССР і ЗДА, як то деякі американські політики роблять фальшиві порівняння, мовляв, Україна це незначний один із статей ЗДА, так Україна в СССР. Проф. Добрянський сказав, що численні країни, які тепер входять в склад СССР, мали свою самостійність, але програли війну з Росією і силою підпали під панування Москви. Покликаючись на історичні факти, вказав прелегент на тяглість московського імперіалізму, починаючи від Петра І-шого акінчаючи Сталіна — Хрущовим. Так же само як за царів Росія підбила і опанувала сусідні країни в Європі і Азії, так і тепер більшовицька Росія не покидає думки про світову революцію та оволодіння цілим світом. Проф. Добрянський звернувся увагу на спритність більшовицької — комуністичної інфільтрації головно в Азії, Середньому і Далекому Сході. Прелегент задав про підпільні рухи в СССР, особливо в Україні, Грузії та ін. Національне питання в Сов. Союзі є найпекучішим для теперішніх правлячих властей. Кожний народ прагне своєї національної самостійності і хоче позбутися московського ярма. Плучи за гаслами самих більшовиків, що говорять про самостійність всіх національних меншин та загалом про домагання встановлення чужих амбасад в Україні і Вілорусі, він казав, що це могло б дещо улегшити загальну ситуацію. Це головні думки змістовної доповіді проф. Л. Добрянського в Мерілендському університеті в Калідж Парку. По рефераті відбулась жвава дискусія, і багато студентів ставило професорові питання, на які він давав вичерпуючі відповіді.

Т. Царик

ЗВЕРНЕННЯ

Українського Військово-Історичного Інституту при Науковій Товаристві Шевченка до Воєнної і Громадянської.

При Історично-Філософській Секції НТШ засновано Український Військово-Історичний Інститут.

Завданнями Інституту є:

а) збирати і безпечно зберігати всі матеріали з ділянки історії української військової справи та тієї військової справи, що торкалася території України;

б) планувати військової студії з ділянки історії військової справи в Україні й вивчати військовою проблематику, що відноситься до визвольної боротьби України проти більшовизму;

в) оголошувати виступи студій у відповідній формі. (Згідно Правильника УВІ при НТШ).

Щоб належно виконати покладені завдання і справді зберегти історичні матеріали для наступних поколінь, перед якими стоїть у цілій повноті проблема продовження визвольних змагань Українського Народу та успішне закінчення їх, треба всім без винятку учасникам минулої боротьби взяти активну участь в праці Українського Військово-Історичного Інституту.

Український Військово-Історичний Інститут не є приватною інституцією, його існування при нашій високозаслуженій для нації науковій установі, якою є НТШ, дає гарантію, що праця Інституту, підтримана всім громадянством і нашим славним воїнством, піде в належним напрямі й буде корисною.

Дирекція Українського Військово-Історичного Інституту звертається з гарячим закликом:

а) щоб усі учасники визвольних змагань переказали в депозит Інституту всі матеріали, які мають у себе (відозви, накази, документи, свідчення тощо), що освітлюють перебіг змагань — переховування їх в приватних організаціях чи індивідуально не служать українській справі; у випадку застережень щодо повернення документів власників, це буде виконано по їх вимогам;

б) щоб кожний учасник визвольних змагань списав свої спогади і в найкоротшім часі передав їх до Інституту;

в) щоб кожний наш громадянин і воїн, уважачи Український Військово-Історичний Інститут колекцією і позитивною установою, підтримував його, допомагаючи в праці, вербуючи добровільних учасників, поширюючи відомості про існування Інституту та його працю.

Лише спільна і жертвенна співпраця всього українського громадянства, зокрема українського воїнства, може допомогти Інституту виконати завдання. На першому місці праця всіх учасників визвольних змагань в рамках Українського Військово-Історичного Інституту буде належно оцінена нашими наступними поколіннями.

Не відстаючи за часом співпрацю з Українським Військово-Історичним Інститутом і для нього. Адреса Українського Військово-Історичного Інституту: Shevchenko Scientific Society 302 West 13th Street New York, N. Y.

За Дирекцію УВІ: Павло Шандрук — Ген. Штабу ген. пор. Зенон Стефанів — сотник; Іван Кедрин Рудаківський.

Вступайте в член Українського Народного Союзу!

Українська Православна Парафія

УСПІШНА ПРЕЧ. ДІВІ МАРІ — в ЧЕСТЕРІ, Па.

— урядове —

з нагоди ДНЯ ПОДЯКИ

TURKEY SUPPER

в четвер, 20-го листопада 1958 р.

в УНДОМІ — при 4th & Ward вул.

ПОЧАТОК ВЕЧЕРІ — о год. 5:30 до 8:00

ВСТУП на вечерю і танець — \$1.50

Оркестра — п. МИХАЙЛА ЄДИНАКА.

Парох і Парафіальний Уряд

ОБ'ЄДНАННЯ ПРИХИЛЬНИКІВ

ВИЗВОЛЬНОЮ БОРОТБЕЮ УКРАЇНИ

Відділ в Нью Йорку

— в лаштовус —

в СУБОТУ, 22-го Листопада 1958 р.

в залі ч. 22 УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ

при 142 — 2-га Ебеню в Нью Йорку

ДОПОВІДЬ — п. з:

„ПОЛІТИКА Й ІСТОРІЯ В УРСР“

Доповідь вголосить відомий журналіст

д-р Я. С. ПЕЛЕНСЬКИЙ

Після доповіді — дискусія. ПОЧАТОК в год. 7:00 веч.

Усіх зацікавлених до ласкавої участі запрошує

Управа Відділу ОДВУ

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІТ.-МИСТЕЦЬКИЙ КЛУБ

у ФІЛАДЕЛФІ

В суботу, дня 22-го листопада 1958 р.

о год. 7:30 вечора

в домі СОЮЗУ УКРАЇНОК при вул. Френкліна 909 Н.

ЛІТЕРАТУРА — МИСТЕЦТВО

— ПОЛІТИКА —

Доповідатимуть на теми:

Юрія ДІВНИЧ: Чи входить сучасна українська література у світову літературу?

Петро МЕГНІК: Думки про сучасне українське мистецтво (зі світлинами).

Іван КЕДРИН: 3 проблем української політики.

Опісля ТОВАРИСЬКА ГУТІРКА при чаю.

ВСТУП — \$1.25 ГОСТИМ РАДІ!

РІЗДВЯНІ

роботи мистців:

ЗАЛУЦЬКОГО

ЛИСТІВКИ

МОШИНСЬКОЇ

(серія п'ять штук з циклу „Гуцульщина“ й одна із Матрію Божою)

друковані багатьма кольорами і на добірному папері — вже є на складі

у ПЛАСТОВОМУ ПІДПРИЄМСТВІ

„МОЛОДЕ ЖИТТЯ“

144 Second Avenue NEW YORK, N. Y.

Не зважаючи на великі кошти продукції старомоді

зберігати дотеперішню ціну —

1.00 (одина) ДОЛЯР — за 10 ШТУК

(разом з конвертами)

Дотеперішніми значимі вже найбільшій для нас почткою

висилають листівки на відомі адреси. Хто досі не

заплатив за вислані йому минулорічні Різдвяні і цюрічальні

Великодні листівки, згодом надіслати нам окреме за-

мовлення, разом з належністю за цією карткою.

Крім згаданих листівок, маємо ще на складі листівки

інших мистців та інших видавців по знижених цінах. Маємо

що теж на складі невеличкий запас відомих уже широ-

кому загально листівок — УРОДИНИХ, ІМ'ЯНИХ та

для інших нагод в ціні по 12½ цента за штуку, або

1.00 дол. за десять штук.

КНИГАРНЯМ ЗНИЖКА!

Звертаємо увагу на нашу листову адресу:

„МОЛОДЕ ЖИТТЯ“

P. O. Box 364, Cooper Station — New York, N. Y.

Грошові перекази і чеки просимо виписувати на:

МОЛОДЕ ЖИТТЯ, Inc.

Українська Православна Громада

св. арх. МИХАІЛА — при 237 Maple Ave. UNIONDALE HEMPSTEAD, L. I., N. Y.

— святкує —

в неділю, дня 23-го листопада 1958 р.

30-літній ЮВІЛЕЙ своєї церкви

АРХІЄРЕЙСЬКУ СЛУЖ

Спорт

УСК — І — ФРЕНЧ СК

9:2 (3:1)

Нью Йорк, неділя, 9 листопада. — У цих змаганнях УСК показав технічно високу гру та вміння орудувати м'ячем, що викликало задоволення у кінцевого глядача. Лівий напад команд (Збіковський, Шпунт (Гівер), Маркотіс, Павлюк, Косініс), що ще на початку сезону складалася лише із поодиноких змагувань, все більше починає з'являтися з собою, та у її добачується повний п'ятак та схему. Поміч (Наливайко, Гаврилюк, Манганас (дуже добра), як також оборона (Шмідт, Підгорський) та воротар — Голуб. Воротар для УСК-у здобув: Косініс, Маркотіс по трос воріт, Павлюк, Наливайко і Збіковський по одному. Глядачів доволі.

УСК, — резерва — ФРЕНЧ, резерва, 8:2 (3:2)

Воротар для УСК-у здобув: Літвінов 4, Коваль 2, Була і Ярема по 1.

УСК „Б“ — ВЕСТ НЮ ЙОРК „Б“ 4:3 (2:2)

Воротар для УСК-у здобув: Голуб та Лі по 2.

УСК — учні — Іфелер — учні 5:3 (2:1)

Усі 5 воріт здобув для УСК-у В. Катинський.

УСК — новачки — Дойчгарн — новачки 1:1

Воротар для УСК-у здобув Івасютич.

УСК — ОЛДБОІ — ТРИЗУБ (Філадельфія) ОЛДБОІ 2:3

Олдбоі УСК-у мали свій „чорний день“. Не зважаючи на свою технічну перевагу, програли до скорших філадельфіяців. Обидвоє воріт для УСК-у стрілив В. Кобзар.

Іван Срант.

„ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ“ — АПРІШ АМЕР. СК 5:0 (2:0)

„Я, як посторонній глядач, мушу признати, що „Чорноморська Січ“ — цього року вже стала справді поважним клубом“ — такими словами висловився перед автором цих рядків дир. Володимир Голуба з Нью Йорку по змаганнях проти Априш-Американ. СК, в неділю 9 листопада 1958. Висловлені слова щирі, і до того не призначені громадянина, який має свій „смак“, має свій погляд на ті справи. Це дещо може скріпити віру в те, що „Чорноморська Січ“ в Ньюйорку мужіє, росте, хоч усе ще проходить доволі важко, особливо, якщо зважити брак потрібного в таких справах досвіду більшого гурта членів і симпатиків. Як і те, що і громадянство з тих чи інших причин все таки не цілком довір'яє повазі веденої праці. Громадянство Ньюйорку й околици повинно ближче поцікавитися своїм клубом, повинно посприяти його своїм якнайкращим репрезента-

нтам спортової діяльності. Про самі змагання останньої неділі, можна сказати лише те, що вся дружина грає дуже амбітно і жертвенно і важко когось було б відрізнити. Шматко на позиції „шопера“ становить дійсно „мур“, і він все таки в оборонних лініях найтвердіший. Коваль і Брантштеттер, перший досвідом і рутинною, а другий молодістю і „акробатикою“ вміють будувати гру і при співпраці з Дуткевичем та Хромовським, як лучниками дають завжди нагоду добувати ворота. „Пеха“ в стрілах мав молодий симпатичний Дуткевич, в полі дуже працюючий і продуктивний, добре заграють разом з Каздобом, але стріли йшли або в авт, або понад поперечку. „Пеха“ — та і годі.

Перша дружина „Чорноморської Січі“ веде таблою своєї Ліги з відношенням точок 12:0 та з відношенням воріт 25:1 у свою користь. Склад: Мек Догаля, Голуба, Поллок, Коваль, Шматко, Брантштеттер, Лукич, Хромовський, Ясло, Дуткевич, Каздоба (Бренч).

СК Вісла — „Чорноморська Січ“ 0:2

Друга дружина „Січі“ виграла заслужено і тим самим здобула дальші дві нові точки. Воротар стрілив Івасютич. Хоч не грає в повному складі, проте жертвенність усіх змагувань така дала перемогу.

„Чорноморська Січ“ юніори — Олд таймерс юн. 4:1

Юніори „Чорноморської Січі“ добули знову дві нові точки і ведуть таблою своєї Ліги з відношенням точок 4:0 та з відношенням воріт 10:2.

Склад юніорів: Воробець, Черняк, Хівецький, Ляшок, Хруцький, Лукич, Дуткевич, Ю. Кобильник, Т. Каздоба, В. Гур, Мирон, Попович, Борковський, Олесницький.

Джермен — Гунгерс — учні — „Чорноморська Січ“ — учні 5:0

Молодий і мало досвідчений учням „Січі“ важко було протиставитися противникам, які виставили половину дружини змагувань юніорів, при тому такі готові до всіх можливих засобів, щоб лишити виграш. Все таки наші змагуванням радий собі, як могли. (ix)

„СІЧ“ ЕЛІЗАБЕТ — НОРТ ГАЛЕДОН 1:0

Змагання, які „Січ“ Елізабет розіграла дня 9 листопада на гринці Ворнінко Парк з німецькою дружиною Норт Галедон. „Січ“ вирішила з вислідом 1:0 в свою користь.

При гарній погоді як і при чисельній публіці „Січ“ виграла багато краще з таким сильним противником, в порівнянні з минулою неділею, де перепала зі слабшим Маріто.

Змагання „Січ“ — Норт Галедон можна зачислити до найкращих змагань, які відбулися в цьому сезоні. Цілий час гра була швидка, чиста, за

винятком дуже малих „фавлів“, без яких годі обійтися. Можна було зауважити спортову чистість обидвох сторін, при найменшій ударі подачі руки, легка усмішка і гра йде далі. В першій половині гри Маркус з гарної подачі Люшака добуває перші ворота для „Січі“, що залишається вислідом до кінця змагань 1:0. Першу половину можна в правдиво приписати для „Січі“.

В другій половині німці дуже часто були під воротами „Січі“, та давали не одну серію стрілів, які Цюлко зручно відловлював. Німці, які за всяку ціну старалися вирівняти, але оборона „Січі“ все ліквідувала у своїй спроможності, а як що вже просякнулося, та відібрали в Цюлко. Найкращими на гринці були, Е. Чижович на вороті, Боянівський, Панкевич, Марчук, оборона та Цюлко у воротях.

Суддя був досить добрий. Наступні змагання „Січі“ розіграє зі шкотами знову в домі на Ворнінко Парк.

Склад Січі: Ю. Цюлко, М. Панкевич, Б. Марчук, І. Боянівський, С. Люшак, І. Маланчук, М. Александрович, А. Александрович, М. Олійник, В. Маркус, Р. Гарасим, Е. Чижович, М. Клоков, К. Гевко.

В. Заблужний.

РІДКІСНА ІМПРЕЗА СПОРТОВЦІВ „ОЛДБОІ“

В неділю, 9-го листопада 1958 р. в Народному Домі в Нью Йорку відбулася цікава і небуденна зустріч заслуженого для українського спорту клубу „Олдібоі“, які враховуючи своє мистецтво і заслужене спортове минуле, розіграли двох товаришів змагань у копаному м'ячі, між „Тризубом“ з Філадельфії та УСК-ом з Нью Йорку з вислідом 1:1 (Філадельфія 26 жовтня 1958) (Нью Йорк 9 листопада 1958).

Дуже мило було побачити на гринці колишню „стару гвардію“, в якій може іноді не домагає біг або задовільний старт до м'яча, але по блискучій орієнтації та рафінованих комбінаціях зразу ж кидалося в очі, що всі вони були колишні гравцями високої футбольної класу, а молоді, які переважають серед публіки, побачити гру спортовців — джентельменів і міг багато дещо навчитися від таких бувають „тузів“, як Кобзар, Сумик, Пазуляк, чи інші, яких то привітали електризували та емоційували колись у „старому краю“ тисячі й тисячі глядачів.

За тропею, при якій зібрався крім „Олдібоі“ — змагувань також чимало симпатиків, гостей та членів колишніх і теперішніх спортовців, виторвалися типичні спортовці ширя й серденька атмосфера і всі навіть не спалили, коли затягнулася ніч. Переплітання прийняття піснями й промовами, з яких пробивався турбота, як то слід поставити спорт так,

3 НОВИХ ВИДАНЬ

(Дмитро Чуб. В лісах під В'язмою. Дніпрова Хвиля, Мюнхен, 1958.)

Добігас вже друга десятка років від вибуху другої світової війни, — такої трагічної для українського народу особливості в її основній фазі: в німецько-більшовицькому „зударі“. За такий час після першої світової війни у нас були вже чимала мемуарна література, в якій автори — учасники старалися передати наступним поколінням документ минулого. Подібної літератури з часів другої світової війни в нас відносно мало. Більше маємо спогадів політичних в'язнів, набагато менше з спогадів військовиків. Вже хоч би тому належить тепло привітати видання в цьому році в „В'язмою“. Автор книжки Мюнхені накладом Видавництва „Дніпрова Хвиля“ книжку Дмитра Чуба „В лісах під В'язмою“ — це псевдонім, перебував під час пору в Австралії і с знавчий український громадянин як видатний діяч на культурному й громадському полі. Особливо його теперішні заслуга — це організація українського шкільництва на території Австралії. „В лісах під В'язмою“ відзначено на літературному конкурсі в Австралії 1954 р.

Свою книжку автор окреслює „ж репортаж-спогади“ про другу світову війну. Це окреслення повністю відповідає характерові твору. Та читач після прочитання книжки (до речі: з великим захопленням) висуне до автора свої претензії: чому автор в багатьох випадках обмежується власне до репортажу, до реєстрації фактів, не пропустивши їх крізь призму власних почувань, думки, інтерпретації.

Спогади Дмитра Чуба відносяться до невеликого відтинка часу: від вибуху німецько-совєтської війни до звільнення автора з німецького полону і його повертоту до Харкова. (Автор звільнений з табору на початку листопада 1941 р., а до Харкова добився він у перших днях грудня то-

го ж самого року). За той короткий час автор мав стільки пережитого, так багато матеріалу, що з нього можна було розбудувати об'ємистий твір, для чого автор має усі дані, що їх коротко можна окреслити: дар письменника. Мало місяця відведено таборній полоненості. Якби не було совєтський воєк, особливо української національності, ніяких виглядів у війні не мав, захищати більшовицького режиму не хотів. Старався дістатися якогось у полон. Читачеві було б цікаво знати думки полоненців в перехідному моменті, усього процес їхнього розчарування, яке виникло після пізнання правдивого обличчя німця, німця-садиста. Спогади про полон майже нема, і варто було б авторів ще раз звернутися до цієї теми та опрацювати її в окремому томі. Те саме відноситься до кінцевого епізоду спогадів: повертоту до аркава. Автор відбув, по більшій часті пішки, величезну дорогу. Мав нагоду зустрічатися з різними людьми на Білорусі й Україні, мав нагоду розмовляти з ними, спостерігати їхні настрої у перших місяцях німецької окупації. Все це дало б багатий матеріал для більшого твору.

Читач сподівається, що автор не обмежиться до виданих уже спогадів, а буде продовжувати свою працю. З адлячності повідала б українська громадськість спогади про життя Харкова під час німецької окупації.

М. Л.

РІЗДВЯНІ ЛИСТІВКИ ГАЛИНИ МАЗЕПИ ВИДАННЯ ОПДЛ

Українське графічне мистецтво рідко має нагоду до свого вияву — кожна нова книжкова поява в мистецтві оформленні стає в нас своєрідною подією.

Такою подією з теж поява різдвяних листівок, якщо вони с оформлені нашими мистцями графіки, і при тому видані з відповідною дбайливістю. Найближчий різдвяний сезон принесе в цьому відношенні правдиву мистецьку несподіванку: різдвяні листівки відомої нашої мисткині і графіки Галини Мазеви. Видано їх ОПДЛ — Об'єднання Працівників Дитячої Літератури, а прибуток призначений на видання фонд дитячої літератури. Листівки в модерно мистецькому оформленні в повних кольорах, а особливо кольористика Г. Мазеви знайшла і тут свій повний і прекрасний вияв. Ці листівки — справжній мистецький пошук.

Великі кошти такого багатокольорового видання не дозволили на великий наклад, оскільки зацікавлені мають змогу замовити ці листівки заздалегідь (ціна 10 листівок — \$1). вислаючи замовлення з готівкою або чеком на адресу: The OPDL Fund, Acc. No. 972 St. Mary's Credit Union, Ltd 278 Bathurst St., Toronto 2-E Ontario, Canada.

Варто додати, що для пропаганди нашого мистецтва ці листівки заслуговують на те, щоб показати і слати їх знайомим чужинам (український текст побачити можна, доповнити рукою англійським чи німським текстом).

В заслугу ОПДЛ треба зачислити оце мистецьке видання і побачити б при тому, щоб взагалі всі наші різдвяні та великодні листівки були якнайкращі своїм мистецьким оформленням, і щоб у той спосіб наші мистці-графіки надали змогу мистецького вияву.

Б. Г.

Читайте українські книжки в газеті, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

Т-во Українська Університетська оскільки в Монреалі заснували українську університетську (Заклада Україна), які живуть тепер в Монреалі та в околицях цього міста в Канаді. Товариство задумало видати історію Університету від найдавніших часів аж до другої світової війни.

Вистава української преси відбулася в неділю дня 19-го жовтня в залік УНО в Едмонтоні. На цю виставу скликалися видання української національної преси за минулих 30 років та українська преса у вільному світі за роки 1945-1958. Під час вистави виступило двоє доповідачів: Е. Скорупський говорив про українську пресу а проф. В. Бошоркія про проблеми української науки на чужині.

Польський науковий Інститут ім. Пилсудського у Нью Йорку звернувся до Наукового Товариства ім. Шевченка з проханням визначити кореспондента на вечір того Інституту, на якому проф. Дзєвнанський із Гарвардського університету говорить на тему „Федеральна політика Пилсудського“. Кореспондентом з українського боку

буде ред. Іван Кедрич. Рудницький, свідок травневих перемог у Варшаві і вміру українсько-польських військ: про Кієва у травні 1920 року. Цей вечір відбувається в залі Косініської фундації у Нью Йорку 26 листопада, а о годі 8-й ввечері, з концертом, який влаштує Українська Студентська Громада при Колумбійському університеті. Кошти будуть зібрані з цієї грошівки на саму північку дебютувати у Тавн Голл в Нью Йорку.

„Український Дім“ для Старих — той такою назвою засновано в Торонто товариство, яке поставило собі завданням збудувати або закупити дім для старих віком українців. Товариство очолюють Якіс Козловський та почесний голова Відділу КУК у Торонті адв. Данило Штокало.

Плянується „Атлантийський конгрес“ у Лондоні

Париж. — Генеральний Секретаріат Організації Північно-атлантийського пакту (НАТО) оприлюднив плян переведення від 5-го червня 1959 року у Лондоні т. зв. Атлантийського конгресу, на який прибули б коло 650 видатних політичних, культурних і господарських діячів та

парламентаристів із 15 країн членів НАТО. Ціллю того Конгресу було б обміркувати різні можливості поглиблення політичних, культурних, військових і економічних зв'язків між 15-тма державами НАТО. Конгрес відзначив б і при-цій нагоді виголосила б відповідну промову королева Єлизавета II.

Грецька королева „охрестила“ найбільший нафтоналивний корабель ЗДА

Квінсі, Массач. — Грецька королева Фредеріка 15-го листопада охрестила найбільший нафтоналивний корабель збудований в ЗДА і назвала його іменем своєї доньки — „Княжнина Софія“. Вона розбила пляшку шампаня і скавала: „Я хрещу цей корабель, називаючи його „Княжною Софією“; нехай Бог благословить його і всіх, хто ним буде плавати“. Присутні були

діти королеви князь Константин і княжна Софія, які разом із нею подорожують по ЗДА. Цей новий корабель є власністю грека Ставросса С. Нірхоса, який є власником найбільшої приватної торговельної флотії в світі. Корабель „Княжна Софія“ був побудований в одній із найбільших корабельні в цій країні в Бетлгемер Стіл Корпорейшен.

На промислові дослідні видадуть цього року \$ 8 бiльшiв

Атлантик Сіті, Н. Дж. — Місто голова Електрич. Корпорації Вестінггауз С.Г. Барклетт промовляв на конференції Крайового Товариства Електричних Промисловців і скав, що американський промисел в цьому році видасть на наукові дослідні 8 бiльшiв доларів. Він додав, що в 1960 році на наукові дослідні в ділянці промислових видадуть 9 бiльшiв доларів. Барклетт казав, що електричні промисловці видадуть на наукові дослідні цілі 6% із своїх прибутків із торгів, що с майже однією п'ятою всього того, що видас на дослідні вся американська промисловість, казав Дон Дж. Мі-

челл із Нью Йорку, повинна базувати своє плянування на тому, що в 1965 році консумція електричної енергії становитиме один трильон кіловаттгодин, а також на збільшенні автоматизації праці. Всі промовці говорили про ріст промислу та збільшення економіки.

ЗНАЙШЛИ ТІЛА ДВОХ ЛЕТУНІВ, ЯКІ ВИСКОЧИЛИ НА ПАРАШУТАХ ІЗ ЛІТАКА

Гантсвілл, Ютаг. — До неділі 16-го листопада вдалося рятувальним відділам знайти двох неживих летунів із тіл 8-членної залози тагарового літака, яка ще в п'ятницю 14 листопада мусіла рятуватися на парашутах із літака, який починав не функціонувати. Рятунковий відділ знайшов 4-ох летунів живими, які зуміли в снігах і скелях щасливо приземлитися і діждатися рятунку. Доля двох летунів ще була невідома в понеділок 17-го листопада, і можна побоятися за їхнє життя, бо в тій околиці панувала температура нижче зера.

Крайовий Інститут соціальних наук відзначив експеримент Герберта Гувера золотого медалью та грамотою за видатну службу людству. Це вперше за час свого існування цей Інститут другий раз нагороджує ту саму людину: перший раз Гувер дістав нагороду від Інституту соціальних наук в 1918-ому році.

ПРАПЯ

HELP WANTED FEMALE

ЖІНКИ до ручного вишивання при ашшадній підшивки до футер руками. Добра платня. Повний або частинний час праці. KRIGEL FURRIER Tel. OL 3-2400 Jersey City, N. J.

P I Z N E

Bank Company 48 E. 7th St. New York City Tel. GR 3-3550

ДАРУНКИ для Американців: українське мистецтво: різьба, кераміка, вишивки, книжки про Україну в англійській мові.

REAL ESTATE

ПРОДАЮТЬСЯ ДОМИ:

20-рох., на 178 вул. 6. Врод-вено — за \$ 66,000, готівки — \$ 15,000.

9-рох., на 179 вул., Бронкс, олів. опал. — за \$ 24,000, чистий дохід \$ 2,150 на рік.

8-рох., біля Зоопарку — за \$ 23,500, готів. — \$ 8,500.

10-рох., з кранією, на Вил-лис Елс. біля 146 вул. ді-ловий район, за \$ 29,000, лише 4,000 готівки.

Домі дають добрий дохід. Є тек 2-3-рох. домів.

DRUVA REALTY CORP. 3450 Broadway, N. Y. C. AU 1-0194

Посмертні Згадки

КАТЕРИНА ІПШЕТ, довголіт-ня членкиня 433 Відділу УН-Союзу в Вест Айлсїт, Н. Н., померла в нещасний випадку 25-го жовтня 1958 р. Похоронна похоронка із села Клоуїс, Західна Україна. Похоронна в смутку й докор, три сини, шість дівчат і дві невістки, чотиринадцять унуків і п'ять правнучат. Похоронна була до-брою вдовою, любила свою ро-дину і свою церкву. Ро-динна складала щире подяку усім членам похоронки, що від-бувся 29-го жовтня 1958 р. при участі родини, членів Відділу і приятелів з похоронного заведення до като-лицької церкви Пресвятої Ро-дини в Вест Айлсїт, Н. Н., а ватак на хресті Ст. Чарльз, В. ІІ ІІ.

Ж. Шинькар, секр.

ІВАН ЛЕТУНІВ, довголітній член У-на ім. Г. Франка, 88 Відділ УНСоюзу у Філадельфії, Па., помер 25-го вересня 1958 р. на удар серця. Похоронна похоронка з села Любич, пов. Бібрка, Зах. Україна. Похоронна в тяжкій горю дружини Садо-вко, три сини, Івана, Василя, Йосифа, дочку Марію, три не-вістки, 8 унуків, брата Васи-ля і численну дальню роди-ну. Похорон відбувся 29-го вересня, 1958 р. у Вільямс-тауні при участі родини і прия-телів до католицької церкви св. Петра і Павла у Вільямс-тауні, а злітаком на вічний спочинок на місцевий цми-тар св. Петра і Павла, В.ІІ. П. С. Чорномаз, секр.

ІВАН ЛЕТУНІВ, член 13-го Відділу УНСоюзу в Ватер-лїт Н. Н., помер дня 24-го жовтня 1958 р. по довгій та тяжкій недугі на 65 роках життя. Похоронні народилися в селі Горосово, пов. Бор-щів, Зах. Україна. До УНСо-юзу вступив в 1934 р. і був добрим і чесним членом. По-хоронний похорон у великій смутку й докорі, сини, дочка, невістка, зять і трох унуків, одного брата в Ді-роїтї, Мінн. а другого у рі-дному краю. Похорон відбувся 27-го жовтня при участі ро-дини і знайомих із похорон-ного заведення до українсь-кої католицької церкви св. Миколи. Тілінні останки похоронено в українському цми-тарі у Ватерлїт, В. ІІ. А. Урбан, секр.

ІВАН ЛЕТУНІВ, член 13-го Відділу УНСоюзу в Ватер-лїт Н. Н., помер дня 24-го жовтня 1958 р. по довгій та тяжкій недугі на 65 роках життя. Похоронні народилися в селі Горосово, пов. Бор-щів, Зах. Україна. До УНСо-юзу вступив в 1934 р. і був добрим і чесним членом. По-хоронний похорон у великій смутку й докорі, сини, дочка, невістка, зять і трох унуків, одного брата в Ді-роїтї, Мінн. а другого у рі-дному краю. Похорон відбувся 27-го жовтня при участі ро-дини і знайомих із похорон-ного заведення до українсь-кої католицької церкви св. Миколи. Тілінні останки похоронено в українському цми-тарі у Ватерлїт, В. ІІ. А. Урбан, секр.

ІВАН ЛЕТУНІВ, член 13-го Відділу УНСоюзу в Ватер-лїт Н. Н., помер дня 24-го жовтня 1958 р. по довгій та тяжкій недугі на 65 роках життя. Похоронні народилися в селі Горосово, пов. Бор-щів, Зах. Україна. До УНСо-юзу вступив в 1934 р. і був добрим і чесним членом. По-хоронний похорон у великій смутку й докорі, сини, дочка, невістка, зять і трох унуків, одного брата в Ді-роїтї, Мінн. а другого у рі-дному краю. Похорон відбувся 27-го жовтня при участі ро-дини і знайомих із похорон-ного заведення до українсь-кої католицької церкви св. Миколи. Тілінні останки похоронено в українському цми-тарі у Ватерлїт, В. ІІ. А. Урбан, секр.

ІВАН ЛЕТУНІВ, член 13-го Відділу УНСоюзу в Ватер-лїт Н. Н., помер дня 24-го жовтня 1958 р. по довгій та тяжкій недугі на 65 роках життя. Похоронні народилися в селі Горосово, пов. Бор-щів, Зах. Україна. До УНСо-юзу вступив в 1934 р. і був добрим і чесним членом. По-хоронний похорон у великій смутку й докорі, сини, дочка, невістка, зять і трох унуків, одного брата в Ді-роїтї, Мінн. а другого у рі-дному краю. Похорон відбувся 27-го жовтня при участі ро-дини і знайомих із похорон-ного заведення до українсь-кої католицької церкви св. Миколи. Тілінні останки похоронено в українському цми-тарі у Ватерлїт, В. ІІ. А. Урбан, секр.

ІВАН ЛЕТУНІВ, член 13-го Відділу УНСоюзу в Ватер-лїт Н. Н., помер дня 24-го жовтня 1958 р. по довгій та тяжкій недугі на 65 роках життя. Похоронні народилися в селі Горосово, пов. Бор-щів, Зах. Україна. До УНСо-юзу вступив в 1934 р. і був добрим і чесним членом. По-хоронний похорон у великій смутку й докорі, сини, дочка, невістка, зять і трох унуків, одного брата в Ді-роїтї, Мінн. а другого у рі-дному краю. Похорон відбувся 27-го жовтня при участі ро-дини і знайомих із похорон-ного заведення до українсь-кої католицької церкви св. Миколи. Тілінні останки похоронено в українському цми-тарі у Ватерлїт, В. ІІ. А. Урбан, секр.

ІВАН ЛЕТУНІВ, член 13-го Відділу УНСоюзу в Ватер-лїт Н. Н., помер дня 24-го жовтня 1958 р. по довгій та тяжкій недугі на 65 роках життя. Похоронні народилися в селі Горосово, пов. Бор-щів, Зах. Україна. До УНСо-юзу вступив в 1934 р. і був добрим і чесним членом. По-хоронний похорон у великій смутку й докорі, сини, дочка, невістка, зять і трох унуків, одного брата в Ді-роїтї, Мінн. а другого у рі-дному краю. Похорон відбувся 27-го жовтня при участі ро-дини і знайомих із похорон-ного заведення до українсь-кої католицької церкви св. Миколи. Тілінні останки похоронено в українському цми-тарі у Ватерлїт, В. ІІ. А. Урбан, секр.

ІВАН ЛЕТУНІВ, член 13-го Відділу УНСоюзу в Ватер-лїт Н. Н., помер дня 24-го жовтня 1958 р. по довгій та тяжкій недугі на 65 роках життя. Похоронні народилися в селі Горосово, пов. Бор-щів, Зах. Україна.